

Accountantsmagazine

Het vakblad voor de mkb-accountant en het accountantskantoor

Koninklijke SlijtersUnie een echte mkbvereniging

‘Wij zijn **geen luis**
in **de pels** meer’

Novak breidt
dienstverlening uit
met ‘**HRM Exclusief**’

Robotic
accounting

Nummer 1, april 2017

 novak

*Hebben de
salarisprofessionals
van uw organisatie
12 september 2017
al in hun
agenda staan?*

Luc Negrijn RSa

DENISE DILLEN RPP

Dinsdag 12 september 2017: het NIRPA Congres. Hét congres voor de payroll professional!

Op de tweede dinsdag in september vindt het NIRPA Congres plaats in MediaPlaza, Utrecht. Dit is hét jaarlijkse vakevenement voor payroll professionals. Salarisprofessionals kunnen er hun kennis en skills vergroten, hun netwerk uitbreiden, meepraten over de toekomst van het vak en PE-punten verdienen. **Inschrijven kan op www.nirpa.nl/congres2017**

NIRPA staat voor payroll professionalisme

Hardwareweg 4 3821 BM Amersfoort 033-4546648 info@nirpa.nl www.nirpa.nl

Het Nederlands Instituut van Register Payroll Accounting (NIRPA) is een onafhankelijke stichting, die sinds 2004 staat voor kwaliteitsborging van payroll professionals door middel van opname in het Register Salarisadministrateur (RSa) of Register Payroll Professional (RPP).

MARCO MOLING

Waarom?

Het afgelopen jaar heeft de vereniging Novak veel gedaan. Aan elke actie lag de waaromvraag ten grondslag. Voor de thema's ondernemerschap en imago/positionering zijn werkgroepen geformeerd. Waarom? Om de betrokkenheid van de leden te verhogen en omdat deze thema's de basis vormen voor een succesvolle mkb-accountant.

Er zijn ook een heleboel opinies en columns geschreven. Waarom? Om ervoor te zorgen dat onze achterban geïnformeerd wordt, waakzaam en wakker blijft, maar ook zodat stakeholders zaken doen die in het belang zijn van de mkb-accountant. Zo schreven we in 2016 opinies over een brede innovatieve opleiding voor mkb-accountants. Waarom? Omdat het voor een duurzame toekomst van ons beroep essentieel is om ook een bredere benadering van assurance verder te ontwikkelen én toekomstige (mkb-)collega's daarvoor op te leiden. Innovatie als basis voor een gezonde toekomst. Overigens hebben we nu, met dank aan de NBA, een toekomstige opleiding waar de AA straks geen certificeringsbevoegdheid meer zal hebben. De AA als veredeld samensteller en... een RA met certificeringsbevoegdheid. Terug naar 1993. Hoezo innovatie?

Ook is in 2016 de YouTube-serie 'Marco op de koffie' gelanceerd. Waarom deze koffiebezoeken aan onder andere Michaël van Straalen, de voorzitter van MKB-Nederland, Elbert Dijkgraaf, Tweede Kamerlid voor de SGP en Bertho Eckhardt, de voorzitter van BOVAG? Om te horen welk belang zij hechten aan de mkb-accountant, maar ook om te weten te komen hoe de mkb-accountant de ondernemer het beste kan ondersteunen. Het heeft Novak ook een grote naamsbekendheid opgeleverd met steeds het duidelijke advies aan de mkb-accountant: neem die regierol!

Deze regierol hebben we zelf genomen in de governance-voorstellen die de NBA in 2016 lanceerde. Vele opinies schreven wij op Accountant.nl maar ook in het Financieel Dagblad om uit te dragen waarom wij 'nee' zeggen tegen deze voorstellen. Waarom 'nee'? Omdat er geen visie lag, maar wel al een structuur. We kwamen ook met oplossingen, waaronder een federatief model, waarbij de macht veel meer bij de ledengroep mkb-accountants komt te liggen.

Het feit dat de NBA op geen enkele wijze heeft geluisterd naar haar mkb-achterban zorgde onder andere voor irritatie bij Novak. Naast opinies hebben wij in diverse bestuursoverleggen en gesprekken met de NBA meerdere keren proberen uit te leggen waarom bepaalde stappen genomen zouden moeten worden. Tevergeefs. Het koste wat het kost willen doordrukken van een eigen plan heeft ervoor gezorgd dat de leden van Novak wakker zijn geworden, maar ook mkb-accountants die nog geen lid zijn van onze vereniging. De machtigingen stroomden binnen. Deze ontwikkeling kon de NBA volgen via haar aanmeldsysteem. Toen ook de big four achter de schermen aangaven sympathie te koesteren voor de Novak-ideeën werd de stekker eruit getrokken.

Het blijft hoogst opmerkelijk dat een beroepsorganisatie het haar leden ontnemt om een stem uit te brengen. Desondanks wil ik een felicitatie uitbrengen naar die leden die tegen wilden stemmen. Daarmee hebben we laten zien dat niet met de mkb-accountant te sollen valt! Nu niet en nooit niet.

Novak zal ook dit jaar blijven vechten voor uw belangen: 24 uur per dag en, als het moet, 7 dagen per week! Waarom Novak? Daarom!

*Drs. Marco Moling AA RA RB
Voorzitter vereniging Novak*

Ron Andes, voorzitter Koninklijke SlijtersUnie:

‘Als je overal alcohol kunt kopen, verdwijnt onze specialisatie’

De Koninklijke SlijtersUnie is een echte mkb-vereniging. De SlijtersUnie behartigt de sociale en economische belangen van de individuele slijters werkzaam in het midden- en kleinbedrijf. Accountantsmagazine sprak met voorzitter Ron Andes over de zaken waar de leden van de SlijtersUnie in de praktijk tegenaan lopen.

Leendert Haaring

Foto: Fotostudio Nick van Ormondt

Ron Andes, sinds 2009 voorzitter van de Koninklijke SlijtersUnie, is zelf al jaren werkzaam in het mkb. Sinds 2007 is hij eigenaar van het bedrijf Flying Wine Buyer uit Breda. “Flying Wine Buyer is gespecialiseerd in kwalitatieve wijnselectie voor serieuze importeurs”, vertelt Andes, gecertificeerd Register Wijnmakelaar en een van de weinigen in Nederland die de hoogst erkende titel voor wijnkennis ‘Magister Vini’ bezit. “Op basis van specifieke wensen van de importeur kom ik met een selectie die naadloos aansluit op de behoeften van de klant. Hierdoor kunnen zij zelf een onderscheidend assortiment direct van de bron inkopen en besparen op tijd en onkosten.”

Andes is tevens gecertificeerd Register Wijntaxateur en verzorgt sinds 2009 ook professionele waardetaxaties van wijn en sterke drank vanuit zijn bedrijf Wijntaxaties. “Als je als verzamelaar, verzekeraar of overheid duidelijkheid wilt hebben over de werkelijke waarde van allerlei flessen, dan kun je bij mij terecht”, aldus Andes.

Actieve slijters

Andes heeft ook bestuurlijke ervaring, onder andere als voorzitter van de vereniging Magister Vini, de denktank van de Nederlandse Wijnbranche. Dat maakte hem een ideale kandidaat voor het voorzitterschap van de Koninklijke SlijtersUnie toen deze functie in 2009 vrijkwam. “Onze vier bestuursleden zijn actieve slijters”, vertelt Andes. “Zij ken-

nen de problemen waar slijters in het mkb dagelijks tegenaan lopen. Daarnaast hebben wij een adviserend bestuurslid uit de drankenindustrie. Die blik van buitenaf is voor ons erg belangrijk. Bestuursleden mogen maximaal acht jaar in het bestuur zitten, de voorzitter maximaal twaalf jaar. Dat is ook goed zo. Nieuwe mensen komen met nieuwe ideeën, dus het is wenselijk dat de bestuurders en voorzitters een maximumtermijn hebben. Uiteindelijk werken wij in het belang van de slijters en niet in het belang van het bestuur. Politieke lobby, opleidingen, accijnsproblemen en valse concurrentie door blurring, branchevervaging en groothandels zijn zaken waar wij ons dagelijks op richten.”

Andes is sinds 2011 ook de voorzitter van de Wijnacademie, het opleidings- en kenniscentrum voor drankgerelateerd onderwijs in Nederland, een organisatie waar de SlijtersUnie nauwe contacten mee heeft. “Daar worden slijters, wijnhandelaars en sommeliërs opgeleid tot onder andere vinoloog, want essentiële vakkennis is noodzakelijk in de drankenbranche.”

Lobby

De Koninklijke SlijtersUnie behartigt de belangen van slijters omdat deze als kleine zelfstandigen geen invloed kunnen uitoefenen op lokaal of politiek niveau. De belangenvereniging zet vooral in op de lobby en heeft daar grote successen mee behaald. “Zo is door onze input de accijnsverhoging van 2003 teruggedraaid”, licht Andes toe. “Wat wij dit jaar bijvoorbeeld voor elkaar hebben gekregen is dat de extra accijns op mousserende wijn is komen te vervallen. Je moet je voorstellen dat je voor een gewone fles wijn 80 euro-cent accijns betaalt, maar voor een mousserende wijn € 2,31 euro, bijna drie keer zoveel. Daar hebben we wel tien jaar hard voor moeten knokken. Door onze inbreng is het ook sinds 2014 mogelijk voor klanten om te proeven in de slijterij. In de kaaswinkel mag je een stukje kaas proberen, in de schoenenwinkel mag je de schoenen passen, dus waarom zou je dan in een slijterij niet mogen proeven? Vijf jaar zijn we hiervoor aan het lobbyen geweest. Inmiddels is het wettelijk toegestaan om te proeven, maar alleen in de slijterij. Helaas laten winkels zonder vergunning steeds vaker drank proeven en dan moet de SlijtersUnie weer in actie komen.”

Handhaving

Waar slijters vooral mee te maken krijgen is dat lokale overheden met twee maten meten, vertelt Andes. “De slijter mag de klant laten proeven als die erom vraagt. De slijter mag echter niet vragen of de klant wil proeven. Ik ken een slijter die een boete heeft gekregen omdat hij buiten een bord had staan waarop klanten werden uitgenodigd om te proeven in de zaak. Zijn buurman had een kledingzaak waar elke klant ongevraagd bij binnenkomst een glas proscoco in de handen gedrukt kreeg door een meisje van 16 jaar, terwijl een slijter 21 jaar moet zijn om te kunnen schenken. ‘Maar die kledingzaak staat niet op onze lijst voor controle’, meldde de desbetreffende buitengewoon opsporingsambtenaar. Dat er regels zijn is natuurlijk prima, het grote probleem zit hem in de willekeurige handhaving.”

Blurring

Slijters hebben vaak last van ondernemingen die zonder vergunning sterke drank schenken en/of verkopen. “De slijter mag geen kaas of kleding verkopen, dus waarom zouden die winkels wel aan klanten drank mogen aanbieden?”, stelt Andes. “Als je overal alcohol kunt kopen, verdwijnt onze specialisatie. In de retail roept men dat ‘blurring’ niet tegen te houden is, omdat iedereen het wil. Echter, EenVandaag heeft een poll uitgezet en 75 procent van de 30.000 ondervraagden vonden het een slecht idee dat kappers, boekhandels, kledingzaken en dergelijke drank schenken en verkopen. Daarnaast heeft de Telegraaf een poll gehouden onder 27.000 deelnemers. Daaruit bleek ook dat driekwart van de ondervraagden er geen behoefte aan had. Degenen die nu lobbyen

om alcohol te mogen schenken of verkopen zijn de retailers die zelf weinig hebben gedaan om zich als specialist op hun eigen vakgebied te onderscheiden en nu alcohol als smeermiddel willen gebruiken om de klanten langer in de winkel te houden. Gemeenten gedogen dit omdat er veel winkelleegstand in binnensteden is, hetgeen ze zelf veroorzaakt hebben door detailhandel op plaatsen met bestemming industrieterrein te gedogen. Webshops kunnen daar ongehinderd proeverijen met aansluitend verkoop organiseren. Grote foodmarkten verrijzen op industrieterreinen en groothandels kunnen ongestoord aan particulieren verkopen.”

Groothandel

Andes vertelt dat slijters vaak te maken hebben met oneerlijke concurrentie, vooral van de groothandel. “Zaken als de Makro en de Sligro halen 75 procent van de omzet door handel met consumenten, terwijl de groothandel is bedoeld voor business-to-business. Voor klanten

is het interessant om bij de groothandel drank te halen, omdat ze er gratis voor de deur kunnen parkeren en er bijna altijd terecht kunnen. Onze leden zitten vaak in dure panden in het centrum en daar is vrijwel altijd sprake van betaald parkeren. Het is jammer dat gemeenten vervolgens ‘blurring’ tolereren om de klanten weer het centrum in te krijgen. De focus

zou juist moeten liggen op strenger toezicht op de groothandel. Ook borrelshops ofwel onbemande drankafdeling bij supermarkten zijn ons een doorn in het oog. Na tien jaar procederen heeft de Raad van State eindelijk uitgesproken dat dit illegaal is en dat gemeenten hiertegen moeten gaan optreden.”

Social media

Met de leden communiceert de SlijtersUnie vijf keer per jaar via de nieuwsbrief Klare Taal, die zowel digitaal, per mail en geprint als katern in het Slijtersvakblad wordt verspreid. De SlijtersUnie communiceert ook veel via social media. “Van onze achterban is twee derde lid van onze social media-kanalen. De website speelt bij ons eigenlijk een ondergeschikte rol. Het mooie aan social media is dat je snel kunt inspelen op een actualiteit. Gisteren hebben wij via een tweet van een van onze leden vernomen dat een kaasverkoper in Leeuwarden ook alcohol aanbiedt. Door zo’n melding kunnen wij snel in actie komen.”

Accountant

Veel slijters doen zaken met een mkb-accountant. “Ik moet er zelf niet aan denken om de omzetbelasting uit te zoeken”, vertelt Andes. “Ik denk dat het belangrijk is dat de accountant laat zien dat hij – net als de slijter – een specialist is. Een goede accountant verdient zichzelf terug. Hij zorgt voor tijdwinst en die tijd kan de slijter weer benutten om te doen waar hij goed in is, namelijk ondernemen.”

Foto: RoyalPrint

‘Wij zijn geen luis in de pels meer’

De vereniging Novak is opgericht op 7 april 2014. Inmiddels zijn we alweer bijna drie jaar verder. Tijd voor een korte terugblik met Novak-voorzitter Marco Moling en Novak-directeur Guus Ham.

Leendert Haaring

Op 19 december 2016 zou een extra ledenvergadering van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) worden georganiseerd. Op de agenda stond het voorstel voor een nieuw governance-model. Mede dankzij de inspanningen van de vereniging Novak – diverse columns en een oproep aan haar leden om tegen te stemmen – heeft de NBA op het laatste moment besloten om de ledenvergadering op te schorten. Volgens Novak zou binnen de nieuwe bestuursstructuur geen oog meer bestaan voor de belangen van mkb-accountants, die een derde uitmaken van het totale ledenbestand van de NBA. Verder hekelde de vereniging Novak de voorgestelde volgorde: eerst een organisatiestructuur en dan pas een visie op het beroep. Dat de ledenvergadering uiteindelijk niet doorging, was een mijlpaal voor de vereniging Novak en de mkb-accountant. “Dat de ledenvergadering eind vorig jaar werd geannuleerd was de klap op de vuurpijl”, vertelt Guus Ham. “Aan de ene kant is het jammer dat het governance-voorstel van de NBA daardoor niet kan worden afgestemd. Het aantal tegenstemmers was overweldigend. In korte tijd hadden we ruim 600 tegenstemmen gemobiliseerd. Maar goed, het is natuurlijk wel een mooi moment. Het laat zien hoe ver wij zijn gekomen in de afgelopen drie jaar. De tijd is voorbij gevlogen.” “Wij zijn zichtbaar geworden als de organisatie voor de accountants met kleinere kantoren en worden als zodanig er-

kend”, vult Marco Moling aan, “vooral door MKB-Nederland, brancheorganisaties en de politiek. Zij gaan graag met ons het gesprek aan, zodat wij van elkaar kunnen leren. In de toekomst willen wij voortborduren op de goede relaties die de afgelopen drie jaar zijn opgebouwd.”

NOvAA-stijl

Met de beroepsorganisatie, de NBA, komt de discussie wat moeizamer op gang. “Dat is jammer. Wij proberen altijd een dialoog aan te gaan, maar daar wordt nauwelijks gehoor aan gegeven”, vertelt Ham. “Wij zijn zeker niet tegen om het tegen zijn. Wij hebben een open houding en opereren vanuit de oude NOvAA-stijl van transparantie en vertrouwen. Wij zijn kritisch, maar dat zijn wij alleen maar omdat wij een mkb-hart hebben. Wij doen dit voor de mkb-accountant. De vereniging Novak is drie jaar geleden opgericht vanuit de wens van accountants die vonden dat hun belangen te weinig werden behartigd door de NBA.” “Als een derde van jouw leden mkb-accountant is, zou je verwachten dat een beroepsorganisatie serieuzer omgaat met de behoeften van die beroepsgroep”, licht Moling toe. “Ik denk dat het een kwestie is van wel kunnen maar niet willen. De natuurlijke focus van de NBA ligt gewoon bij de grote kantoren.” De oorzaak voor het gebrek aan focus op de mkb-accountant bij de NBA ligt volgens

Ledenvergadering vereniging Novak

De algemene ledenvergadering van de vereniging Novak vond dit jaar plaats op maandag 6 maart in Hotel Restaurant Oud London in Zeist.

Naast de gebruikelijke agendapunten stond de benoeming van Gerdien Smit-Vlot op de agenda, mede-eigenaar van Raadviseurs Zwetsloot & Vlot BV uit Gorinchem. De leden waren het unaniem eens met haar toetreding tot het bestuur van de vereniging Novak.

Hans Rijkse en Marco Moling werden ook unaniem herbenoemd voor een periode van drie jaar. Marco Moling in de rol van voorzitter en Hans Rijkse als bestuurslid. Het bestuur van de vereniging Novak bestaat nu uit: drs. Marco Moling AA RA RB (voorzitter), Carel Verdiesen AA (plaatsvervangend voorzitter), Richard van Leeuwen AA RB, drs. Herma van

Lith-Slof RA, Hans Rijkse AA en mr. Gerdien Smit-Vlot AA RB.

Ook het beleidsplan 2017 kwam aan de orde. In dit plan doet het Novak-bestuur voorstellen om het draagvlak onder de vereniging te verbreden. De vereniging Novak wil het aantal leden vergroten en hiertoe zijn voorstellen gepresenteerd. Zo wordt het contributiereglement aangepast, waardoor het makkelijker is om meer accountants van een accountantskantoor aan te laten sluiten tegen een gereduceerd tarief. Ook kunnen nieuwe leden profiteren van de mogelijkheid om PE-uren te verdienen zonder dat hier kosten tegenover staan. Binnenkort wordt ook een campagne gelanceerd voor het aantrekken van nieuwe leden.

Naast de plannen voor het verbreden van het draagvlak werden de resultaten

van een Samen Merk Sessie gepresenteerd. Deze sessie is gehouden met de werkgroepen Ondernemerschap en Imago & Identiteit van de vereniging Novak. De resultaten leveren een bijdrage aan het merk mkb-accountant, waarbij als persoonskenmerken van de mkb-accountant actief, authentiek en eigentijds zijn gedefinieerd. De presentatie werd door de aanwezigen als positief en inspirerend gezien. Nadere uitwerking van het merk mkb-accountant zal binnen de werkgroepen plaatsvinden.

Leden van de vereniging Novak zijn van harte welkom om deel te nemen aan de werkgroepen en op deze manier een actieve bijdrage te leveren aan de toekomst van de mkb-accountant. Geïnteresseerd? Stuur dan een e-mail naar novak@novak.nl.

Moling aan de fusie van twee totaal verschillende organisaties die andere beroepsgroepen bedienen. “Als Ajax en Feyenoord zouden fuseren, krijg je een totaal andere club met een identiteit waar niemand op zit te wachten. Eigenlijk is de vereniging Novak nu het Feyenoord. Wij stropen de mouwen op en strijden volop voor de mkb-accountant.”

2016

In 2016 alleen al is veel bereikt. De vereniging Novak liet zich horen in de consultatie over de Nadere Voorschriften Kwaliteitssystemen (NVKS) en het hierboven genoemde governance-voorstel. Ook waren Moling en Ham vaak in het nieuws door de scherpe columns waar zij om bekend staan. Daarnaast werd het YouTube-kanaal Novak Accountant TV gelanceerd. In de serie ‘Marco op de koffie’ ging de Novak-voorzitter in gesprek met stakeholders die een duidelijke visie hebben op de mkb-accountant. In de afleveringen van het afgelopen jaar kwamen de volgende geïnterviewden langs: Elbert Dijkgraaf, Tweede Kamerlid voor de SGP, Maurice Buijs, bestuurslid van de NBA, Michaël van Straalen, voorzitter van MKB-Nederland, Berend Dinkla, bestuursvoorzitter van het FRC en Bertho Eckhardt, voorzitter van BOVAG. Ook werd de campagne ‘Je onderneemt beter met een mkb-accountant’ gelanceerd om het onderscheidend vermogen van de mkb-accountant

breed voor het voetlicht te brengen.

Een andere mijlpaal was de lancering van de werkgroepen Imago & Positionering en Ondernemerschap. “In ons oorspronkelijke beleidsplan waren de thema’s waarop wij ons gingen richten regelgeving, onderwijs, ondernemerschap en imago/identiteit van de mkb-accountant. Dat is nog steeds zo. We hebben dus een consistente lijn ingezet. Ook de drie drivers – ambities, betrokken en competent – zijn nog steeds het uitgangspunt voor het beleid van de vereniging Novak. Wij hebben een duidelijke visie en daar gaan wij voor”, aldus Moling.

Toekomst

De zichtbaarheid van de mkb-accountant voor de ondernemer en diens onderscheidend vermogen zijn zaken waar de vereniging Novak zich de komende tijd op zal richten. Hoewel het economisch goed gaat met de mkb-accountant liggen er uitdagingen op de loer, zoals globalisering, vergrijzing en digitalisering. Daar zal Novak een passende oplossing voor zoeken. Guus Ham: “De blijvende focus van de NBA op de grote kantoren is nog steeds de grootste bedreiging voor de mkb-accountant. Wij zullen ons dus keihard voor hen blijven inzetten. Wij zijn geen luis in de pels meer, maar strijden nu volop voor de mkb-accountant.”

Vastleggen van intellectueel eigendom

Foto: RoyalPrint

De activa van een onderneming bestaan steeds vaker uit immateriële activa, zoals intellectuele eigendomsrechten en aanverwante rechten en goederen. Het kan daarbij gaan om auteursrechten op softwareprogrammatuur, merkenrechten, maar ook om domeinnamen en social media-accounts. Hoe kunt u als accountant uw klanten adviseren bij het vastleggen van intellectueel eigendom?

André Kamps en Jan-Willem Oordt

Het auteursrecht geeft de maker van een werk een tijdelijk monopolie op de exploitatie ervan. Om een werk te zijn in de zin van de auteurswet moet het gaan om een werk van wetenschap, letterkunde of kunst. Daarnaast moet het gaan om een oorspronkelijk werk dat het persoonlijk stempel van de maker draagt. Een wetenschappelijk artikel, een boek of een schilderij zullen in principe dus in aanmerking komen voor bescherming. Ook software wordt door de auteurswet beschermd. Het tijdelijk monopolie op de exploitatie van het werk houdt in dat de auteur het uitsluitende recht heeft om het werk openbaar te maken of te verveelvoudigen. Openbaar maken wil zeggen het ter beschikking stellen van het werk aan een publiek en onder verveelvoudigen moet niet alleen kopiëren worden verstaan, maar ook bijvoorbeeld het vertalen of verfilmen van een werk. De maker van het werk is in principe de auteursrechthebbende, maar als het werk bijvoorbeeld in dienstverband is gemaakt, kan het ook bij de werkgever komen te liggen. Voorts is het auteursrecht vatbaar voor overdracht.

Bewijs

Het auteursrecht ontstaat van rechtswege. Als het gaat om een werk in de zin van de auteurswet zijn er geen formaliteiten nodig om het auteursrecht te verkrijgen. Dus registratie of het plaatsen van een copyrightvermelding, Copyright ©, is niet nodig. Toch kan registratie van een auteursrechtelijk beschermd werk nuttig zijn, omdat het als bewijs gebruikt kan worden. Als meerdere partijen zeggen de auteur te zijn van een werk, dan zou een datumregistratie kunnen bewijzen dat die partij de auteur is. Door onduidelijkheden over de auteursrechtelijke situatie kan de waarde van een onderneming aanzienlijk in gevaar komen.

Registratie van het auteursrecht

Een manier om auteursrechten te registreren is een registratie bij de IT-notaris. Bij een auteursrechtelijke registratie bij een IT-notaris wordt een titelonderzoek uitgevoerd. Bij het titelonderzoek wordt nagegaan hoe de eigendomsverhoudingen liggen. Dit wordt gedaan door na te gaan welke personen de code hebben geschreven. Als dit eigen werknemers zijn geweest wordt gekeken naar het arbeidscontract om te bepalen of het makerschap bij de leverancier is komen te liggen. Gaat het om gedetacheerden, dan zal naar de detacheringsovereenkomst gekeken moeten worden. Het zou ook kunnen gaan om een overeenkomst van opdracht of een andere contractvorm waarbij het werk is uitbesteed. In al deze gevallen moeten de onderliggende overeenkomsten bekeken worden om te kijken hoe de eigendomsverhoudingen liggen. Als de code van een externe partij is betrokken, moet gekeken worden of er een akte van overdracht is. Tevens moet

worden geïnventariseerd of de code in licentie is gegeven aan derden.

Merkenrechten, domeinnamen en octrooien

In geval van merkenrechten en octrooien geldt, in tegenstelling tot bij het auteursrecht, wel een registratieplicht voor verkrijging van het recht. Merken kunnen (voor de Benelux) geregistreerd worden bij het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom. De inschrijving is in eerste instantie tien jaar geldig, maar deze kunt u daarna verlengen. U dient wel zelf uw merk actief in stand te houden in de markt.

Domeinen zijn geen wettelijk geregeld intellectuele eigendomsrechten. Het 'recht' op een domeinnaam wordt in Nederland verkregen door registratie bij de Stichting Internet Domeinregistratie Nederland. Degene die een domeinnaam wil registreren

bij de SIDN moet dat doen via een zogenaamde registrar. Deze tussenpersoon zorgt er (tegen betaling) voor dat de domeinnaam bij het SIDN wordt aangevraagd en de juiste gegevens hiervoor worden aangeleverd. De registrar combineert deze dienst vaak met het aanbieden van een server waarop de website waarvoor de domeinnaam bedoeld is kan worden aangeboden op het internet (hosting).

SIDN

In beginsel is bij het registreren de hoofdregel dat wie het eerst komt, wie het eerst maalt. Noch de SIDN, noch de registrar doet onderzoek naar aanspraken die eventueel op basis van (intellectuele eigendoms)rechten op de aangevraagde domeinnaam kunnen worden gemaakt. Wel eist de SIDN dat de aanvrager een vrijwaringsverklaring ondertekent waarmee hij ervoor instaat dat de gekozen domeinnaam geen inbreuk maakt op enig recht. De SIDN moet daarnaast door de aanvrager worden gevrijwaard van eventuele aanspraken van derden. Tot slot moet de aanvrager akkoord gaan met de voorwaarden waaronder de SIDN de domeinnamen uitgeeft. Dit alles doet hij door met de SIDN een overeenkomst aan te gaan. Op het moment de aanvraagprocedure succesvol is doorlopen wordt de domeinnaam aan de aanvrager toegekend. Op dat moment kan de domeinnaam in gebruik worden genomen door de aanvrager.

Octrooiregister

Voor (Nederlandse) octrooien is er een Nederlands Octrooiregister. Het octrooirecht is het alleenrecht om een uitvinding of werkwijze toe te passen. Het octrooi (ook wel patent) wordt verkregen na het doorlopen van een aanvraagprocedure. Het octrooi wordt alleen verleend, als het gaat om een nieuwe, niet voor de hand liggende uitvinding die industrieel toepasbaar is. Het octrooi wordt verleend voor één of meer landen en duurt maximaal twintig jaar.

Vastleggen binnen een onderneming

Het is van belang om vast te stellen waar in de onderneming van uw klant de intellectuele eigendomsrechten worden vastgelegd. In het kader van risicospreiding kan het voor een organisatie heel wenselijk zijn om alle intellectuele eigendomsrechten bij een afzonderlijke rechtspersoon neer te leggen. Er kunnen risico's ontstaan bij de exploitatie van een auteursrechtelijk werk (tegenvallende projecten, ontevreden klanten, fouten door medewerkers, et cetera). Door de intellectuele eigendomsrechten onder te brengen in een afzonderlijke rechtspersoon, wordt de doorstartmogelijkheid vergroot en in eigen hand gehouden. Bij een faillissement van de exploitatiemaatschappij komen de intellectuele eigendomsrechten dan namelijk niet in de boedel terecht. De afzonderlijke rechtspersoon kan bijvoorbeeld een holding of een stichting zijn.

Voor overdracht van deze rechten is een akte nodig en de exploitatiemaatschappij dient vervolgens wel van de rechtspersoon waar de rechten zijn ondergebracht een licentie te verkrijgen, zodat de exploitatiemaatschappij rechtsgeldig licenties kan blijven verstrekken en aanpassingen aan kan doen aan de gelicentieerde werken (bijvoorbeeld het onderhouden van software).

Bij de overdracht dient natuurlijk rekening te worden gehouden met de fiscale consequenties, waarbij een waardering van de rechten relevant kan zijn. Er zijn specialisten die kunnen ondersteunen bij bijvoorbeeld waardering op software, zoals de Nederlandse Vereniging van Beëdigd Informatieadviseurs.

Rol van de accountant

Ondanks het juridische kader kan de accountant een belangrijke rol spelen bij het vastleggen van intellectuele eigendommen. Het gaat dan niet alleen om activering op de balans, maar tevens om advies bij herstructureringen, zoals hierboven genoemd en de fiscale complicaties die daarbij kunnen optreden. Ook kan de accountant ondersteuning bieden bij het ontstaan van intellectuele eigendommen, door bijvoorbeeld te adviseren over subsidieregelingen (WBSO) en belastingvoordelen (innovatiebox). Door samenwerking te zoeken met gespecialiseerde juristen en IT-deskundigen, kan de accountant de informatiemaatschappij bedienen waarbinnen het intellectueel eigendom een steeds belangrijker onderdeel wordt.

André Kamps en Jan-Willem Oordt zijn werkzaam bij het adviesbureau De IT-jurist (www.it-jurist.nl).

“Het is van belang om vast te stellen waar in de onderneming van uw klant de intellectuele eigendomsrechten worden vastgelegd.”

NVKS, bent u er al klaar voor?

Ik heb het weleens met mijn klanten over de kwaliteit die ze graag van mij krijgen. Er zijn een paar belangrijke zaken die telkens weer terugkomen: het werk tijdig, goed en betrouwbaar doen. Prijs is belangrijk, maar zelden doorslaggevend. Als het goed is, mag het iets kosten.

Ik probeer daaraan te voldoen en geef ze nog wat extra's: een aansprakelijkheidsverzekering, een waarneming, een integere houding, kennis en ervaring, en een kwaliteitsstelsel om dat allemaal aan te tonen. Uiteindelijk gaat het erom dat de klant dat merkt, herkent en waardeert. Overigens mag hij ervan uitgaan dat er bij iedere accountant dezelfde minimale kwaliteit is, waar hij op getoetst wordt. Dat gaat met ingang van volgend jaar veranderen.

Vanaf 1 januari 2018 moet uw kwaliteitsstelsel voldoen aan de nieuwe Nadere Voorschriften Kwaliteitssystemen (NVKS) die de huidige Nadere Voorschriften Accountantskantoren vervangen. De assurance- en non-assurance-regels zitten nu bij elkaar in een set van kwaliteitsvoorschriften. U moet kijken of dat gevolgen heeft voor uw eigen stelsel en neemt u van mij aan: dat is zo! Vooral voor de non-assurance-praktijk kunnen de gevolgen ingrijpend zijn.

Ik geef u alvast een paar voorschotjes op de inhoud. U moet een kwaliteitsbepaler aanstellen die verantwoordelijk is voor het kwaliteitsbeleid en voor een kwaliteitsbevorderende cultuur. De taken zijn omschreven in de NVKS. Als er geen kwaliteitsbepaler is, dan mogen er bijvoorbeeld geen samenstelopdrachten – één van de NVKS-opdrachten – de deur uit.

U moet ook met een risicobril naar uw kwaliteitssysteem kijken. Waar kan het fout gaan, hoe vaak gaat het mis en hoe kan ik dat verbeteren? Meten en verbeteren is een belangrijk uitgangspunt in deze nieuwe regels. Jaarlijks moet het systeem daarom ook geëvalueerd worden.

Verder moet u nu ook voor non-assurance-opdrachten bepalen wanneer sprake is van een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling. Hoe u dat doet, kunt u zelf bepalen. De regels zijn alleen voor assurance-opdrachten daarin nader gespecificeerd. Heeft u binnen uw netwerk een administratiekantoor waar jaarrekeningen worden gemaakt? Knip de lijntjes door. Een second label is namelijk met ingang van 1 januari 2018 verboden.

Gelukkig is het nog steeds zo dat de regels kunnen worden toegepast naar aard en omvang van uw kantoor. Ik adviseer dan ook om bij de inrichting van uw kwaliteitssysteem zaken te verwijderen die voor u niet van toepassing zijn. Er is een grote vrijstelling opgenomen voor (delen van) kantoren waar twee accountants met enkele medewerkers de NVKS-opdrachten uitvoeren. Zij hoeven helemaal geen handboek te hebben. Uit de werkzaamheden kan blijken dat zij kwaliteit leveren. Daar zitten wat mitsen en maren aan. Het is zaak dat goed te bekijken.

1 januari is er zo. Daarom adviseer ik u om snel op de hoogte te zijn van de regels (download de voorschriften van de NBA-website) en uw handboek aan te passen, zodat u nog tijd heeft om uw medewerkers te instrueren. Novak is haar handboeken al aan het bijwerken en ik heb begrepen dat in september de aangepaste versies beschikbaar zijn. Ruim op tijd om ze te implementeren en intern te communiceren.

Gaat uw klant het merken? Ik weet het niet. Uiteindelijk moet het werk gewoon goed gedaan worden. De NVKS dwingt u wel om na te denken over de kwaliteit die u moet leveren en de kwaliteit die u extra wilt leveren. En dat is natuurlijk niet slecht voor uw klant.

Carel Verdiesen is plaatsvervangend voorzitter van de vereniging Novak.

Werkingssfeeronderzoek:

aansluiten bij verplicht bedrijfstak-pensioenfondsen?

Regelmatig blijkt dat werkgevers niet bij het juiste bedrijfstakpensioenfonds (BPF) zijn aangesloten of dat er ten onrechte sprake is van een verzekerde regeling. De praktijk leert dat accountants steeds vaker met deze problematiek worden geconfronteerd.

Albert Hoogeveen

Niet altijd duidelijk is wat de hoofdactiviteit is van een bedrijf en hoe er vervolgens moet worden omgegaan met werknemers die ondersteunende werkzaamheden verrichten aan deze verschillende bedrijfsactiviteiten. Hierover is in het Vector-arrest bepaald dat de uren van het personeel dat geen metaal bewerkte maar ondergeschikte diensten leverde, moesten worden toegerekend aan de bedrijfsactiviteit metaalbewerking. Met andere woorden: de uren van de receptioniste en de in- en verkopers tellen mee voor zover die uren ten dienste staan aan de bedrijfsactiviteit metaal.

Geen premie, wel pensioen

Bij verzekeraars geldt als adagium 'geen premie, geen pensioen'. Bij bedrijfstakpensioenfondsen mag dit principe niet worden gehanteerd. Zij moeten pensioen opbouwen en uitkeren, ook wanneer zij geen pensioenpremies ontvangen van werkgevers. Uitzonderingen hierop zijn boze opzet en vrijwillige voortzetting. De Pensioenwet stelt verder dat vorderingen aan een pensioenuitvoerder niet verjaren: de werknemer kan het BPF te allen tijde aanspreken op het (uitkeren) van het volle pensioen. Dit gaat uiteindelijk ten koste van het pensioengeld van de overige deelnemers. Het 'geen premie, wel pensioen' is een van de belangrijkste redenen voor bedrijfstakpensioenfondsen om een actief beleid te voeren om werkgevers aan te sluiten, zeker nu veel pensioenfondsen in een moeilijke situatie verkeren.

Bestaande bedrijven

Bestaande bedrijven kunnen onder de verplichtstelling komen te vallen van een ander bedrijfstakpensioenfonds bij een wijziging van de bedrijfsactiviteiten. Een voorbeeld is het glastuinbedrijf dat zijn activiteiten verlegt naar een tuincentrum. Eerst viel het onder het bedrijfstakpensioenfonds voor de landbouw, waarna vervolgens het bedrijfstakpensioenfonds voor de detailhandel verplicht werd. Een andere mogelijkheid waardoor een bestaand bedrijf onder de verplichtstelling komt te vallen van een bedrijfstakpensioenfonds, is een wijziging van de verplichtstelling. Een pensioenfonds dat regelmatig de verplichtstellingsbeschikking gewijzigd heeft, is het Pensioenfonds voor de Grafische Bedrijven (PGB), waaraan inmiddels ook de zeevissers en baggeraars meedoen.

Vrijstelling

Onderscheid wordt gemaakt tussen verplichte en onverplichte vrijstellingsgronden. In het eerste geval is het BPF verplicht vrijstelling te verlenen zolang aan

de bijbehorende voorwaarden is voldaan. In het tweede geval is het BPF niet verplicht tot het verlenen van vrijstelling op basis van haar discretionaire bevoegdheid.

Op basis van de volgende gronden kan een bedrijf in aanmerking voor een vrijstelling: wanneer er sprake is van een bestaande pensioenvoorziening, groeps-vrijstelling, cao-vrijstelling, netto pensioenregeling, beleggingsperformancevrijstelling en overige gronden.

Meer dan 75 procent van de werknemers met een pensioenovereenkomst nemen deel aan een verplicht gesteld BPF. Bekende bedrijfstakpensioenfondsen zijn het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP), Pensioenfondsen Zorg en Welzijn (PFZW), BPF Bouw, het Pensioenfonds van de Metalektro (PME) en het pensioenfonds Metaal & Techniek (PMT).

Werkingssfeer

De afbakening, omschrijving en uitleg van de werkingssfeerbepaling is doorslaggevend voor het antwoord op de vraag of deelname verplicht is. De werkingssfeer staat in de verplichtstellingsbeschikking en in de statuten van het pensioenfonds. De werkingssfeer kan zijn gekoppeld aan een werkgever of aan een activiteit. Als er sprake is van een werkgeversgerelateerde werkingssfeerbepaling, dan staat in de omschrijving dat alle werknemers in dienst van een bepaalde onderneming met specifieke werkzaamheden onder de werkingssfeer vallen. Een voorbeeld van een verplichtstelling die aanknoopt bij het werken in bepaalde ondernemingen, is die met betrekking tot de houtverwerkende industrie. Hier is volgens de beschikking deelneming verplicht voor werknemers in de

houtverwerkende industrie, waarbij onder houtwerkende industrie onder meer wordt verstaan 'ondernemingen waarin het bedrijf wordt uitgeoefend van het vervaardigen en/of assembleren van artikelen van hout of kunststof, dan wel hetgeen binnen het kader van deze ondernemingen ter vervanging van deze grondstof dient'.

Bij een activiteitengerelateerde werkingssfeerbepaling is verplichte deelname gekoppeld aan de activiteit die de werknemers verrichten. Een bekend voorbeeld hiervan is het Heineken-arrest. Heineken had drankenfirma Vrumona overgenomen. De werknemers van Vrumona kwamen in dienst bij Heineken, maar bleven werkzaamheden verrichten bij Vrumona. Het verplicht gestelde BPF voor de drankenindustrie was niet van toepassing op ondernemingen waarin uitsluitend het bierbrouwen werd uitgeoefend. Heineken meldde deze werknemers af bij het BPF voor de drankenindustrie en nam hen op in de pensioenregeling van het Heineken Pensioenfonds. De Hoge Raad bevestigde uiteindelijk het standpunt van het BPF voor de drankenindustrie dat de werknemers bij Vrumona werkzaam waren in de drankenindustrie.

'In hoofdzaak-criterium'

Bij veel verplichte bedrijfstakpensioenfondsen, bijvoorbeeld het Pensioenfonds voor de Metaal en Techniek, is de verplichtstelling gebaseerd op het 'in hoofdzaak-criterium'. In de kern gaat het bij dit criterium om het antwoord op de vraag of een organisatie zich voor meer dan de helft bezighoudt met activiteiten die onder de verplichtstelling vallen. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar het aantal arbeidsuren, het aantal werknemers, de loonsom of de omzet.

De Belastingdienst kijkt voor de sectorindeling ook naar de bedrijfsactiviteiten, maar zij kijkt vooral naar met welke activiteit de meeste omzet wordt gehaald. Hierdoor kan er verschil zijn tussen de sectorindeling van de Belastingdienst en de verplichtstelling van een pensioenfonds. Wanneer een bedrijf hierdoor niet op de lijsten van het pensioenfonds komt te staan, vindt deze een werkgever niet (eenvoudig) en kan er in potentie een probleem ontstaan.

"Accountants moeten controleren of hun relaties pensioenpremie dienen af te dragen aan een BPF."

Aan een vrijstelling kunnen voorwaarden zijn verbonden, zoals verzekeringstechnisch nadeel (VTN): de bevoegdheid van het BPF om vanwege 'draagvlakverlies' een vergoeding te vorderen. Andere mogelijk voorwaarden zijn verklaring van (actuariële en financiële) gelijkwaardigheid van de pensioenregeling, instemming van de vakbond en tijdig beroep indienen op een bestaande op bestaande pensioenregeling (zes maanden vóór verplichtstelling).

Een fusie, splitsing of doorstart kan gevolgen hebben voor een bestaande vrijstelling van deelname aan een BPF. Er is een fusieregeling vastgelegd in het vrijstellings- en boetebesluit. Deze fusieregeling geldt alleen wanneer er een verplichte vrijstelling is verleend. Het is de werkgever die de vrijstelling ontvangt. Bij een fusie komt de oude werkgever in de plaats van de nieuwe werkgever. Het is niet vanzelfsprekend dat de vrijstelling blijft bestaan. Hier zijn voorwaarden aan verbonden. De nieuwe werkgever moet hier zelf om verzoeken. Anders komt hij alsnog onder de verplichtstelling te vallen.

Premieverzuim

Er zijn verschillende sancties mogelijk bij premieverzuim: terugwerkende kracht, dwangbevel en hoofdelijke aansprakelijkheid.

Terugwerkende kracht

Wanneer de beantwoording op de vraag of er sprake is van een verplicht gesteld BPF bevestigend is, is de kans groot dat er sprake is van een aantal jaren terugwerkende kracht. Een BPF kan in elk geval tot vijf jaar terug de premie in rekening brengen. In sommige gevallen kan dit ook een langere periode zijn, bijvoorbeeld wanneer een werknemer veel te laat wordt aangemeld en het BPF toch het volledige pensioen aan de werknemer moet toekennen. Wanneer het BPF schadevergoeding claimt, dan geldt een langere termijn: twintig jaar na het ontstaan van de schade en vijf jaar nadat het BPF met de schade en de daarvoor aansprakelijke partij bekend is.

Dwangbevel

Het bestuur van het BPF heeft voor de inning van de premies de mogelijkheid om een dwangbevel uit te brengen. Eerst zal er een aanmaningsprocedure moeten worden gevolgd, waarbij naast de gevorderde premies melding gemaakt moet worden van de dwangbevelprocedure. Het dwangbevel levert het BPF een executoriale titel op die ten uitvoer kan worden gelegd (dus zonder tussenkomst van een rechter). De werkgever die een dwangbevel ontvangt, moet binnen 30 dagen een verzet dagvaarden indien. Verzet schorst de tenuitvoerlegging. Zelfs wanneer naderhand komt vast te staan dat een bedrijf niet onder de werkingssfeer van het BPF blijkt te vallen moet de nota betaald worden wanneer de werkgever te laat of niet in verzet komt binnen de termijn.

Hoofdelijke aansprakelijkheid

Bij verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen geldt dat bestuurders hoofdelijk aansprakelijk zijn. Veel van hen realiseren zich dat niet of veel te laat bij het niet betalen van de pensioenpremies. Een bestuurder kan dus in zijn privévermogen aansprakelijk worden gesteld als het premieverzuim te wijten is aan kennelijk onbehoorlijk bestuur. Wanneer er sprake is van een verzekerde regeling, een premiepensioeninstelling (PPI) of een ondernemingspensioenfonds dan geldt dit strenge regime van hoofdelijke aansprakelijkheid niet.

Conclusie

In de jaarrekening geeft de accountant een getrouw beeld van de financiële positie van de onderneming. Accountants moeten controleren of hun relaties pensioenpremie dienen af te dragen aan een BPF. Niet altijd is helder of er sprake is van een verplicht gesteld BPF. Gedegen werkingssfeeronderzoek is van groot belang. Dit onderzoek moet niet eenmalig, maar op gezette tijden gedaan worden.

Albert Hoogeveen is directeur van De Nederlandse Pensioen Associatie (zie www.denederlandsepensioenassociatie.nl).

POWER ON

Empower your business

Asperion
Online Boekhouden

Albert Hoogeveen
Directeur | Pensioenadviseur

**De Nederlandse
Pensioen Associatie**

Wilt u weten waar u staat?

Neem dan contact met ons op:

085 - 06 53 045 | info@dnlpa.nl | www.dnlpa.nl

Micro-rechtspersoon en vaktechnische uitdagingen

De micro-rechtspersoon leidt tot vraagstukken voor de accountant die het microniveau overstijgen.

Anton Dieleman

Sinds 1 november 2015 kennen we in het Nederlandse jaarrekeningrecht de zogenaamde micro-rechtspersoon. Deze variant van de jaarrekening is in Titel 9 van Boek 2 opgenomen als gevolg van de implementatie van de EU-jaarrekeningrichtlijn (Staatsblad 2015, nr. 349 en 350). Hiervoor is in Titel 9 een afzonderlijk artikel opgenomen dat de jaarrekening van een micro-rechtspersoon regelt: art. 2:395a BW. In de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen (verder 'Richtlijnen') is hiervoor inmiddels ook een afzonderlijk hoofdstuk beschikbaar (M1).

Van een micro-rechtspersoon is sprake als de rechtspersoon gedurende twee opeenvolgende jaren of langer (op geconsolideerde basis) voldoet aan ten minste twee van de volgende criteria (Art. 2:395a; overigens geldt dit ook indien de rechtspersoon in het eerste boekjaar van oprichting aan deze criteria voldoet):

- de waarde van de activa volgens de balans met toelichting bedraagt, op de grondslag van verkrijgings- en vervaardigingsprijs, niet meer dan € 350.000;
- de netto-omzet over het boekjaar bedraagt niet meer dan € 700.000;
- het gemiddeld aantal werknemers over het boekjaar bedraagt minder dan tien.

Omdat ik verwacht dat met ingang van jaarrekeningen 2016 meer gebruik zal worden gemaakt van deze sterk vereenvoudigde jaarrekening besteed ik in dit artikel aandacht aan de belangrijkste kenmerken ervan en enkele bijzondere vraagstukken.

Belangrijkste kenmerken

De belangrijkste kenmerken van een micro-rechtspersoon zijn de volgende: de jaarrekening van een micro-rechtspersoon is beperkt tot een balans en een winst-en-verliesrekening. Een toelichting ontbreekt in de jaarrekening van een micro-rechtspersoon. Althans,

het is niet verplicht om een toelichting aan de jaarrekening toe te voegen; op vrijwillige basis is dit uiteraard toegestaan. Eveneens is het niet verplicht om Overige gegevens aan de jaarrekening toe te voegen en een bestuursverslag op te maken.

Met betrekking tot de balans geldt dat hierop ten minste de volgende posten moeten worden opgenomen:

- vaste activa (met afzonderlijke vermelding van de kosten in verband met oprichting en uitgifte van aandelen);
- vlootende activa (met afzonderlijke vermelding van de post opgevraagde stortingen van geplaatst kapitaal);
- eigen vermogen (in één post);
- voorzieningen;
- schulden.

In de winst-en-verliesrekening moeten minimaal de volgende posten worden gepresenteerd:

- netto-omzet;
- overige bedrijfsopbrengsten;
- lonen;
- kosten van grond- en hulpstoffen;
- afschrijvingen en waardeverminderingen van immateriële, materiële en vlootende activa;
- overige bedrijfskosten;
- belastingen;
- resultaat na belastingen.

Met betrekking tot de genoemde posten uit de winst-en-verliesrekening valt op dat deze zijn gebaseerd op de categoriale indeling. Omdat het gaat om een verplichting om in ieder geval deze posten op te nemen volgt daaruit dat toepassing van de functionele indeling in de winst-en-verliesrekening voor een micro-rechtspersoon niet is toegestaan.

Naast de genoemde baten en lasten kan uiteraard sprake zijn van andersoortige baten en lasten. Naar mijn mening bestaan voor de presentatie hiervan twee mogelijkheden:

- het toevoegen van deze posten in de winst-en-verliesrekening (omdat de wet een minimumopbrengst bevat); of
- opnemen onder de overige bedrijfsopbrengsten respectievelijk -kosten.

Overlopende activa en passiva

Overige bedrijfskosten kunnen uiteraard leiden tot overlopende activa (bij vooruitbetaalde overige bedrijfskosten) en overlopende passiva (nog te betalen overige bedrijfskosten). Voor micro-rechtspersonen bestaat – uit oogpunt van vereenvoudiging – de optie om voor dergelijke overige bedrijfskosten geen overlopende activa en passiva op te nemen. Of inderdaad sprake is van een vereenvoudiging kan worden bediscussieerd. Toepassing van deze optie leidt namelijk tot verschillen tussen de vennootschappelijke en fiscale waardering en daarmee tot actieve of passieve belastinglatenties. Mogelijk kunnen hierover (al dan niet binnen een convenant Horizontaal Toezicht) afspraken met de Belastingdienst worden gemaakt, om de verwerking in de vennootschappelijke jaarrekening ook fiscaal te volgen. In beide gevallen doen de extra werkzaamheden die hiervoor benodigd zijn het efficiëntievoordeel deels teniet.

Waarderingsgrondslagen

Met betrekking tot de toepassing van verschillende waarderingsgrondslagen zijn de opties voor een micro-rechtspersoon beperkt. Materiële en immateriële vaste activa en agrarische voorraden mogen op basis van actuele waarde worden gewaardeerd. Voor materiële en immateriële vaste activa betekent dit actuele

kostprijs. Waardering van agrarische voorraden op basis van actuele waarde is alleen toegestaan als daarbij de opbrengstwaarde wordt gehanteerd. Waardering van andere voorraden tegen actuele waarde is niet toegestaan (overigens is dit niet afwijkend van de waarderingsgrondslagen voor niet-micro-rechtspersonen). Toepassen van marktwaarde is eveneens verboden voor micro-rechtspersonen. Afwaardering van bijvoorbeeld voorraden naar lagere marktwaarde (op basis van het principe 'verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde') blijft uiteraard verplicht en wordt niet gezien als waardering tegen marktwaarde als algemene waarderingsgrondslag.

De variant van fiscale grondslagen als waarderingsgrondslag is voor micro-rechtspersonen (evenals voor andere kleine rechtspersonen) toegestaan. Ook voor de jaarrekening van een micro-rechtspersoon geldt in dat geval dat de fiscale grondslagen integraal moeten worden toegepast. Cherry-picking uit de grondslagen is niet toegestaan. Van belang is voorts dat toepassing van fiscale grondslagen in de jaarrekening van een micro-rechtspersoon moet worden toegelicht. Dit lijkt een schoonheidsfoutje in art. 2:395a BW, omdat een micro-rechtspersoon is vrijgesteld van het opnemen van een toelichting. In de praktijk kan dit overigens eenvoudig worden opgelost, omdat het meestal de enige toelichting betreft. Dan kan worden volstaan met een toelichting van die strekking op de balans of de winst-en-verliesrekening.

Continuïteitonzekerheid en discontinueïteit

Als sprake is van (ernstige) continuïteitonzekerheid of discontinuïteit geeft (volgens par. M1.202 van de Richtlijnen) een jaarrekening van een micro-rechtspersoon zonder toelichting geen getrouw beeld van vermogen en resultaat. In de jaarrekening zou in een dergelijke

lijke situatie verplicht een toelichting moeten worden opgenomen, ondanks de wettelijke vrijstelling. Ik deel de mening van de Raad voor de jaarverslaggeving, maar maak er wel enkele opmerkingen bij:

- de vraag rijst of zonder toelichting überhaupt sprake kan zijn van een jaarrekening die een getrouw beeld geeft;
- met name bij toepassing van 'alternatieve' waarderingsgrondslagen lijkt een jaarrekening zonder toelichting op deze grondslagen onvoldoende inzicht te geven in het vermogen en resultaat van de micro-rechtspersoon;

praktijk gebeurt dit veelal wel en naar mijn mening ook terecht. Naar analogie van de situatie bij een controleopdracht is een (ernstige) continuïteitsonzekerheid van zodanige aard dat dit vraagt om een dergelijke toelichtende paragraaf. Dat geldt zeker in de situatie dat een toelichting in de jaarrekening zou ontbreken als gevolg van de wettelijke vrijstelling.

Vaststellen jaarrekening

Een volgend interessant punt dat zich voordoet bij de jaarrekening van een micro-rechtspersoon hangt samen met het vaststellen van de jaarrekening. De jaarrekening van een rechtspersoon onder Titel 9 BW 2 kan namelijk normaliter niet worden vastgesteld zonder accountantsverklaring, dan wel zonder een vermelding onder de Overige gegevens van de wettige grond waarom die accountantsverklaring ontbreekt. Bij kleine rechtspersonen leidt dat tot op heden veelal tot de tekst onder de Overige gegevens dat de accountantsverklaring ontbreekt, omdat de rechtspersoon is vrijgesteld van accountantscontrole. Nu de Overige gegevens niet langer aan de jaarrekening behoeven te worden toegevoegd zou dat betekenen dat de jaarrekening niet kan worden vastgesteld. Immers ontbreekt zowel de accountantsverklaring als de mededeling waarom die ontbreekt. Bij micro-personen speelt dit probleem echter niet, omdat art. 2:393 BW niet van toepassing is. De jaarrekening van een micro-rechtspersoon kan dus op reguliere wijze worden vastgesteld zonder accountantsverklaring en zonder de bedoelde mededeling van het ontbreken van die verklaring. Voor kleine rechtspersonen blijft art. 2:393 BW wel van toepassing, maar dat valt buiten het bestek van dit artikel.

Conclusies

De variant van de jaarrekening van de micro-rechtspersoon is als vereenvoudiging in Titel 9 van Boek 2 ingevoerd in navolging van de EU-jaarrekeningrichtlijn. In de basisuitvoering, waarbij geen sprake is van afwijkende waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen en evenmin continuïteitsvraagstukken kan de verslaggeving inderdaad tot een zekere mate van efficiëntie leiden. Daarbij moet worden bedacht dat een beperkte omvang van de jaarrekening slechts in beperkte mate van invloed is op de efficiëntie. De (voorbereidende) werkzaamheden om de jaarrekening op te maken (of samen te stellen door de accountant) zijn nagenoeg identiek aan de werkzaamheden bij een uitgebreide jaarrekening. Dit geldt zeker als hierbij gebruik wordt gemaakt van geautomatiseerde hulpmiddelen zoals een rapportgenerator. Door het (verplicht) uitvoeren van een samenstellingsopdracht kan de accountant een nuttige functie vervullen bij het opmaken van een jaarrekening die in overeenstemming is met alle eisen die door de wet en de Richtlijnen worden gesteld.

Anton Dieleman RA is directeur vaktechniek bij Mazars en voorzitter van het Adviescollege van Beroepsreglementering van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

“Met betrekking tot de toepassing van verschillende waarderingsgrondslagen zijn de opties voor een micro-rechtspersoon beperkt.”

- het toevoegen van een toelichting op continuïteitsonzekerheid en discontinuïteit in de inrichtingsjaarrekening verdient navolging. Maar aangezien de publicatiestukken mogen worden beperkt tot het wettelijk minimum vervalt in die jaarrekening de bedoelde toelichting. Dat vind ik in aansluiting op het standpunt in de Richtlijnen (hoewel wettelijk toegestaan) wel een belangrijke tekortkoming. Want juist externe belanghebbenden – die veelal een informatieachterstand hebben – hebben belang bij dergelijke aanvullende toelichtingen.

Tot slot in dit verband nog een opmerking over de samenstellingsverklaring bij de (inrichtings)jaarrekening van een micro-rechtspersoon. Als een accountant betrokken is bij het samenstellen van de jaarrekening van een micro-rechtspersoon kwalificeert deze opdracht verplicht als een samenstellingsopdracht onder Standaard 4410 (Par. 2.1.a en A3C). In Standaard 4410 ontbreekt een verplichting om in situaties van ernstige continuïteitsonzekerheid een 'toelichtende paragraaf' aan de samenstellingsverklaring toe te voegen. In de

PERRY STEENVOORDEN

GDPR

Bent u voorbereid op de General Data Protection Regulation (GDPR), die mei 2018 ingaat? Wat is GDPR? Veel ondernemers zegt het nog helemaal niks en ook voor mij was het even 'googlen'.

Is het weer een wet die het uw kantoor lastig maakt om te ondernemen? Kost het weer geld? Wat is het doel van de GDPR? De wetgeving gaat over de beveiliging en het beheer van persoonlijke gegevens, zowel van uw cliënten als uw eigen werknemers. "Maar in Nederland speelt dit toch al vanaf 1 januari 2016 met de meldplicht datalekken?", zult u wellicht denken. Dat klopt, maar vanaf mei 2018 is er dus vanuit Europa een wet die haar burgers dient te beschermen tegen dataverlies en diefstal.

De GDPR dwingt vooral organisaties met veel persoonsgegevens om zorgvuldiger om te gaan met data. Niet alleen voor het hebben en verzamelen van data, maar ook voor het verwerken en het gebruiken van data gaan er dus zaken veranderen.

CRM-systemen, lead nurturing, digitaal aanleveren van financiële gegevens, cookies, efficiëntie en klantcontact waren de afgelopen jaren een aantal voordelen van de digitalisering. Nu gaan wij dus ook de 'donkere' kant van de digitalisering merken, waar het verkeerd of niet naleven van de voorwaarden rondom persoonsgegevens zelfs strafbaar wordt. Bij het niet voldoen aan de wettelijke eisen rondom persoonsgegevens kunnen daarnaast boetes worden opgelegd.

Toestemming voor het ontvangen van uw nieuwsbrief volstaat bijvoorbeeld niet meer als u ook een e-mail met een mooi aanbod wilt sturen en andersom. Daarnaast bent u verplicht de juiste technische en organisatorische maatregelen te treffen om persoonlijke data te beschermen. Denk hierbij aan bescherming tegen ongelukken, onwetmatige vernietiging of verlies, verandering of ongeoorloofde openbaarmaking en toegang door niet-geautoriseerde personen. En wanneer data verzonden wordt over een netwerk is de kans op een lek of ander incident groter. De maatregelen die getroffen moeten worden, vallen in de open normen die organisaties zelf mogen interpreteren. De vraag zal ook rijzen, wat zijn nu passende maatregelen?

De vraag die wij bij Aon nu veelal krijgen is: hoe gaan wij zorgen dat ons kantoor aan deze wetgeving voldoet? Hieronder de eerst vijf stappen van ons stappenplan:

1. Maak privacy een bestuurlijk thema;
2. Breng alle verwerkingen van persoonsgegevens in kaart en registreer;
3. Voer een nulmeting uit om na te gaan of alle wettelijke regels worden nageleefd;
4. Waardering privacy/IB-bescherming;
5. Pas privacy-/IB-beleid gedragscodes aan.

Wenst u de overige stappen ook te ontvangen? Laat mij dit dan weten middels een reactie: Perry.Steenvoorden@aon.nl.

Perry Steenvoorden is Accountmanager bij Aon Risk Solutions. In samenwerking met Aon biedt de stichting Novak verzekeringen op maat voor aangesloten kantoren via www.novakverzekeringen.nl.

Novak breidt dienstverlening uit met 'HRM Exclusief'

Accountantskantoren tot vijftig medewerkers hebben in het algemeen beperkte aandacht voor HRM. Voor dergelijke kantoren biedt Novak het deel HRM van het Novak Kwaliteitshandboek. Willen zij daarnaast extra steunen op externe deskundigheid, dan biedt Novak nu ook 'HRM Exclusief'.

Wim Huurman en Marcel Kurvers

Marcel Kurvers

Komen we net uit de crisis, blijkt alweer dat het vinden van een nieuwe werkracht, net als voor de crisis, een lastige opgave is voor mkb-accountantskantoren. Headhunterbureaus en recruiters draaien overuren om accountantskantoren te ondersteunen bij het werving- en selectietraject. De inzet van dergelijke bureaus is echter nog geen garantie dat de nieuwe medewerker op langere termijn voldoet aan de verwachtingen. Daarvoor is gedurende de tijd dat een medewerker in dienst is ook aandacht nodig en een ge-

richt en herkenbaar beleid. Een succesvolle medewerker draagt bij aan en vormt zelfs het succes van het kantoor. HRM is hierbij de verbindende factor.

HRM-problematiek

Vanuit kantoren neemt de vraag naar ondersteuning

op het gebied van HRM steeds verder toe. Dit komt onder andere door:

- de schaarste aan goed opgeleide en ervaren krachten;
- de behoefte aan competentie- en talentontwikkeling (waaronder adviesvaardigheden);
- veranderingen in de opleidingen (bijvoorbeeld door nieuw opleidingsmodel voor de accountant);
- veranderende behoeften van de nieuwe generatie;
- verandering in wet- en regelgeving (WWZ, publiek belang);
- verdergaande automatisering wat mede maakt dat medewerkers een andere rol (moeten) krijgen binnen het kantoor;
- noodzaak tot flexibilisering;
- nieuwe samenwerkingsvormen;
- behoefte aan duurzame inzetbaarheid;
- de kosten die steeds hoger worden wanneer een medewerker (langdurig) ziek is.

Naast bovenstaande voorbeelden zijn er steeds grotere risico's verbonden aan het niet (op orde) hebben van een deugdelijke set aan afspraken binnen het kantoor waaronder de arbeidsvoorwaarden. Hetzelfde geldt

voor het (niet) voldoen aan de wettelijke verplichtingen, bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsomstandigheden dan wel het personeelsbeleid, waar ook het mkb-accountantskantoor met slechts 'enkele' medewerkers mee te maken heeft.

Personeelsbeleid

Kijkend binnen diverse mkb-accountantskantoren in de grootte tot ongeveer vijftig medewerkers valt op dat deze kantoren in het algemeen beperkte aandacht hebben voor HRM. Een veelgehoorde reden is 'we zijn te klein om aandacht te hebben voor HRM'. Er zijn salarisadministrateurs die naast het werk voor cliënten ook zorgdragen voor het personeelsbeleid binnen het kantoor, of de leiding van het kantoor heeft deze taak op zich genomen zonder op dit terrein voldoende geschoold te zijn of het de benodigde prioriteit te kunnen geven. Personeelsbeleid in de meest brede zin van het woord lijkt binnen deze groep kantoren veelal dus een ondergesneeuwd onderwerp te zijn. Enerzijds door de waan van de dag, anderzijds door het ontbreken van een deskundige op dit terrein. Overigens is dat niet geheel onterecht, gezien de complexiteit, maar het ontbreken van deze aandacht komt het kantoor in algemene zin en de medewerkers in bijzondere zin niet ten goede.

Kwaliteitshandboek

Al jaren biedt Novak het Novak Kwaliteitshandboek deel HRM waarin allerhande onderwerpen op het gebied van HRM voor kantoren zijn uitgewerkt. Met het deel HRM van het Novak Kwaliteitshandboek creëert een mkb-accountantskantoor een standaard voor medewerkers op het gebied van bijvoorbeeld arbeidsvoorwaarden, werving & selectie, functieprofielen, verzuim, opleiding et cetera. Het deel bevat allerhande instructies en modellen die binnen het kantoor kunnen worden gebruikt. De periodieke updates zorgen ervoor dat bijvoorbeeld de arbeidsvoorwaarden blijven aansluiten op actuele wettelijke bepalingen. Veelal is het in de praktijk zo dat kantoren éénmalig de arbeidsvoorwaarden regelen en deze vervolgens niet meer aanpassen aan de veranderende markt en wet- en regelgeving of dat zij dit te laat doen.

HRM Exclusief

Voor kantoren die gebruikmaken van het deel HRM van het Novak Kwaliteitshandboek maar daarnaast onvoldoende HRM-kennis in huis hebben dan wel willen steunen op externe deskundigheid, biedt Novak vanaf heden het abonnement 'HRM Exclusief'. HRM Exclusief houdt in ondersteuning van het mkb-accountantskantoor door een externe HRM-specialist. Daarmee zijn voor het kantoor alle aspecten op het gebied van HRM geregeld tegen een vast bedrag per maand. De externe HRM-specialist kan:

- op hoofdlijnen de kantoordoelen aan het personeelsbeleid koppelen;
- de arbeidsvoorwaarden van het kantoor opzetten;
- deelnemen aan selectiegesprekken voor sluitfuncties (dus na werving en kennismaking);
- fungeren als persoonlijke vraagbaak voor HRM-vraagstukken;

- optreden als (externe) vertrouwenspersoon;
- (arbeids)overeenkomsten en reglementen opstellen ten behoeve van de (nieuwe) medewerkers van het kantoor;
- optreden als casemanager voor kwesties;
- deelnemen aan de meer kritische functionerings- en beoordelingsgesprekken;
- personeelsdossiers screenen die 'speciale aandacht' behoeven;
- eerstelijnsondersteuning bieden bij dossiervorming en ontslagkwesties.

Met HRM Exclusief worden mkb-accountantskantoren ontzorgd op het gebied van HRM binnen het kantoor. Daarnaast blijft het personeelsbeleid aansluiten op de veranderingen in de markt en veranderingen op het ge-

"HRM Exclusief houdt in ondersteuning van het mkb-accountantskantoor door een externe HRM-specialist."

Wim Huurman

bied van wet- en regelgeving zonder dat het kantoor hier omkijken naar heeft. Het kantoor krijgt de beschikking over een externe HRM-deskundige waarop men kan terugvallen, niet alleen op het gebied van complexe HRM-vraagstukken maar ook ten aanzien van eenvoudige kwesties waarover men graag met een deskundige op het gebied van HRM wil sparren.

Essentieel

HRM is de laatste jaren uitgegroeid tot een complex onderwerp binnen organisaties, zowel binnen als buiten de accountancy. Het is essentieel om daar de nodige aandacht aan te besteden. Novak kan aangesloten accountantskantoren hierbij desgewenst ondersteuning bieden.

Marcel Kurvers is projectleider van het Novak Kwaliteitshandboek. Wim Huurman is HRM-adviseur bij Pilatusdam Mens & Organisatie. HRM Exclusief is vanaf heden aan te vragen door een e-mail te sturen naar novak@novak.nl. Vervolgens wordt zo spoedig mogelijk contact opgenomen om de wensen en behoeften met betrekking tot HRM Exclusief te bespreken.

Pensioen in eigen beheer wordt nu wél echt uitgefaseerd!

Het wetsvoorstel Uitfaseren pensioen in eigen beheer werd eind 2016 níet in stemming gebracht in de Eerste Kamer. Op het laatste moment rezen er twijfels over het al dan niet ten laste van de winst kunnen brengen van indexatielasten. Inmiddels is de Novelle aangenomen en gaat de wet per 1 april 2017 in werking.

Theo Gommer

Staatssecretaris Wiebes heeft het vermeende 'lek' gedicht. Hij stelt overigens formeel dat er eigenlijk geen 'lek' was, maar dat de antwoorden in de Memorie van Antwoord niet juist waren, en dat artikel 34e Wet Vpb nieuw verhindert dat extra lasten genomen kunnen worden. Artikel 34e spreekt over het 'niet hoeven nemen van winst' als gevolg van afstempeling (gevolgd door afkoop of omzetting in een Oudedagsverplichting). Wiebes legt het nu zo uit dat het ook het nemen van extra lasten verbiedt. Dat is op z'n minst kwetsieus, maar goed, de 'Kamers' accepteren de uitleg.

Het gevolg van de Novelle is meerledig. Allereerst is de ingangsdatum van de Wet dus 1 april geworden. Dat impliceert dat de deadline om het pensioen premievrij te maken en om pensioenkapitaal terug te halen van de verzekeraar naar de eigen BV drie maanden daarna, dus 1 juli wordt. Voorts stelt Wiebes dat een eventueel (wel al) aanwezige actiefpost in verband met de indexatielasten, voor zover deze aanwezig was op Prinsjesdag 2016, dat wil zeggen in de laatste daarvoor gedane aangifte Vpb zit, alleen ineens ten laste van de winst gebracht mag worden als er wordt afgekocht. Ook indexatielasten op basis van reeds gemaakt financierings-

afspraken tot datum premievrij maken mogen nog meegenomen worden.

Oudedagsverplichting

Als de (fiscale) pensioenverplichting wordt omgezet in een Oudedagsverplichting, dan mag (moet) de actiefpost lineair worden afgeboekt tussen datum omzetting en 87 jaar (althans, de einddatum van de uitkering uit de Oudedagsverplichting; nu de AOW na 2022 al op 67 jaar en 3 maanden staat, zal dat veelal 87 jaren 3 maanden zijn). Dit is in strijd met de eerdere toelichting(en) aan de Tweede Kamer. Of deze beperking dus ook door de fiscale rechter wordt geaccepteerd, is nog maar de vraag.

De positie van de partner blijft lastig en daar zal dus zeer consciëntieus mee omgegaan moeten worden. Met name ook met het feit dat de uitkering uit de Oudedagsverplichting toekomt aan de erfgenamen, dus niet per definitie de partner, moet goed in ogenschouw genomen worden.

De compensatie met het oog op een eventuele echtscheiding lijkt inmiddels eenvoudiger, zeker bij de Oudedagsverplichting. 'Gewoon de helft' hiervan, inclusief een afstortingsrecht, lijkt de gulden middenweg. Zeker

omdat de uitkering altijd vererft naar de kinderen, is dat een goede oplossing waar partijen zich in zullen kunnen vinden. Houd ook in het achterhoofd dat een Oudedagsverplichting altijd kan worden afgestort als (bancaire) lijfrente en dan alle mogelijkheden daarvan kent. Die zijn ruimer dan van de Oudedagsverplichting. Ook (deels) tijdelijke uitkeringen behoren dan tot de mogelijkheden.

Conceptadviezen

Al met al blijft het natuurlijk een complex vraagstuk. Wiebes stelt dat ook in de Novelle. Juist daarom had na vier jaar soebatten over de toekomst van pensioen in eigen beheer zorgvuldiger wetgeving verwacht mogen worden.

Van groot belang blijft dan ook dat per dga individueel wordt geadviseerd en dat het verstandig is eerst met meerdere dga's (en partners) te praten over de 'conceptadviezen' alvorens deze definitief te maken. Afkoop met de maximale korting kan immers nog tot eind december. Het eerst omzetten in een Oudedagsverplichting, om verdere actuariële oprenting te voorkomen, en dan pas afkopen mag overigens ook.

Werk aan de winkel

Het uitfaseren van zo'n € 100 miljard aan (commerciële) pensioenverplichting verdient in ieder geval alle kennis en kunde. Waarbij ook aandacht besteed moet worden aan de 'toekomstige' pensioenopbouw en zeker de voorziening voor de partner bij overlijden. Kortom, er is veel deskundig werk aan de winkel. En denkt u daarbij vooral ook aan uw eigen zorgplicht!

Meer informatie over onze Wiebes-module? Mailt u dan naar service@akkersmans.nl.

Mr. Theo Gommer MPLA is partner bij Akkersmans & Partners Legal & Advice en directeur van het Wetenschappelijk Bureau van de Akkersmans & Partners Groep. Verder is hij partner bij Gommer & Partners Pensioen Advocaten en voorzitter van de Nederlandse Orde van PensioenDeskundigen (NOPD). Hij schrijft de rubriek pensioenen samen met mr. Peter ter Beest MPLA. Akkersmans & Partners is dé exclusieve pensioenpartner van Novak!

Robotic accounting

Robotic Process Automation (RPA) is internationaal een actueel onderwerp. Hiervan afgeleid komen we robotic accounting tegen als actueel thema.

Gerard Bottemanne

Om duidelijk te krijgen welke invloed robotic accounting voor de accountancy heeft worden in dit artikel relevante begrippen, en de samenhang daartussen, toegelicht.

Robot

Eerst het begrip robot. De definitie volgens Wikipedia: "Een robot is een programmeerbare machine die verschillende taken uit kan voeren." Of volgens Oxford Dictionaries: "A machine capable of carrying out a complex series of actions automatically, especially one programmable by a computer."

In relatie tot webpagina's komen we het begrip 'robot' ook tegen als synoniem voor 'spider'. Veelal gebruikt door zoekmachines om de inhoud van webpagina's af te zoeken naar hyperlinks of inhoud. Dit valt buiten de scope van dit artikel en er wordt verder geen aandacht aan besteed.

Het begrip robot kan onderverdeeld worden naar:

1. **Industriële robots** (industrial robotics): een robotsysteem gebruikt voor productietaken in een fabriek. Een bekend voorbeeld is de auto-industrie waar al decennia lang gebruik wordt gemaakt van industriële robots. Feitelijk als doel om menselijke handelingen te automatiseren. We hebben het dan over industriële automatisering. Automatisering met behulp van computergestuurde machines wordt procesautomatisering genoemd. Dit laatste met als belangrijkste doel te besparen op productiekosten.
2. **Robotic process automation** (RPA): in tegenstelling tot industrial robotics gaat het bij RPA om administratieve bedrijfsprocessen, waarbij de workforce (arbeids capaciteit) van (hoog volume) processen vervangen wordt door automatisering. Er wordt ook wel gesproken over 'workforce emulate', oftewel het imiteren/nabootsen van menselijke handelingen (die repeterend en voorspelbaar zijn). Een voorbeeld gericht op de boekhouding is het elektronisch verwerken van bankafschriftmutaties, waarbij zoveel mogelijk mutaties automatisch worden geboekt op basis van herkenning (ook wel reconciliatie van bankafschriften genoemd). Zo worden facturen herkend aan een factuurnummer, factuurbedrag en klantnummer. Iets wat repeterend is (factuurbetalingen komen vaker voor) en voorspelbaar is (factuurnummer, factuurbedrag en/of klantnummer zijn aanwezig in de administratie). Net als bij industrial robotics gaat het uiteindelijk om besparing door het verbeteren van de efficiency en effectiviteit van bedrijfsprocessen. RPA heeft betrekking om meerdere administratieve bedrijfsgebieden, zoals:
 - CRM;
 - ERP;
 - Helpdesk;
 - Purchase to pay;
 - Order to cash;
 - Financiële administratie (de boekhouding).

Robotic accounting

Robotic accounting, in Nederland ook wel robot boekhouden genoemd, wordt beschouwd als het onderdeel van RPA dat betrekking heeft op boekhoudfuncties (accounting). Boekhoudfuncties in de brede zin van het woord, zoals uitgaande facturering, elektronische factuurverwerking, bankmutaties, elektronisch uitwisselen van gegevens met andere systemen en andere, repeterende, boekhoudfuncties. In relatie tot de accountant wordt ook specifiek data-analyse van cijfers genoemd als auditfunctie om de betrouwbaarheid van de boekhouding te controleren.

Robotic accounting wordt, in relatie tot boekhoudsoftware, beschouwd als functionaliteit om onder meer de ondernemer te ontzorgen, want niemand zit natuurlijk te wachten op het onnodig handmatig over-

Foto: RoyalPrint

typen van cijfers. Dat is niet alleen zonde van de tijd, maar levert ook nog eens een kans op fouten. Door een goede inzet van robotic accounting worden handmatige taken, zoals genoemd het inboeken van facturen of bankafschriften, overgenomen door de computer. Robotic accounting is feitelijk niet nieuw, want bijvoorbeeld het automatisch boeken (afletteren) van bankafschriften is al jaren gemeengoed. Wel is het zo dat steeds meer van dergelijke functies geautomatiseerd plaatsvinden. De computer neemt als het ware de werkzaamheden van de mens over. In relatie tot Robotic Process Automation in het algemeen en robotic accounting in het bijzonder, is ook het begrip machine learning van belang.

Machine Learning

Machine learning is dat deelgebied van computerwetenschappen dat computers het vermogen geeft zelflerend te zijn, zonder expliciete programmering. Oftewel "Machine learning is the subfield of computer science that gives computers the ability to learn without being explicitly programmed (Arthur Samuel, 1959)".

Machine learning is veel breder dan het RPA-domein en beslist niet nieuw (zoals uit bovenstaande verwij-

zing naar 1959 al blijkt). Twee bekende algemene voorbeelden van machine learning zijn: Netflix's algoritme om u speelfilms voor te stellen, gebaseerd op speelfilms die u in het verleden al heeft bekeken. En Amazon's algoritme dat boeken aanbeveelt op basis van boeken die u al eerder heeft gekocht. Machine learning kan gezien worden als een toepassing van AI (Artificial intelligence), oftewel kunstmatige intelligentie. Dit laatste is in het verleden ook regelmatig aan de orde geweest onder de noemer kennis- en expertsystemen.

Gerelateerd aan robotic accounting kan als voorbeeld genoemd worden het automatisch verbijzonderen van regels op inkoopfacturen naar bepaalde rekeningen. Er wordt als het ware boekingsintelligentie opgebouwd op basis van reeds gedane boekingen, zonder dat de gebruiker daar aan te pas hoeft te komen.

Er is meer

Robotic accounting staat in de praktijk niet op zichzelf. Welke huidige taken geheel of gedeeltelijk zullen verdwijnen binnen de accountancy, zoals het handmatig inboeken van inkoopfacturen, is al veel vaker ter sprake geweest en behoeft geen toelichting meer. Naast robotic accounting spelen op dit moment onderwerpen als big data, blockchain en natuurlijk PSD2 met daarbij in het bijzonder Access to the Account (XS2A). Dit laatste stelt derde partijen in staat toegang te krijgen tot betalingsinformatie met betrekking tot bankrekeningen en zal consequenties hebben voor de wijze waarop administratieve software gegevens uitwisselt met banken met betrekking tot betalingsverkeer. Al deze ontwikkelingen zullen elkaar in zekere mate beïnvloeden. Alleen de snelheid waarmee en de mate waarin is nog even koffiedik kijken.

Overheidsbemoeienis

Dat de snelheid en mate van succes van bepaalde ontwikkelingen niet te voorspellen zijn, bewijst wel een ontwikkeling als XBRL (tegenwoordig in Nederland alleen nog bekend onder de noemen SBR: Standard Business Reporting). Na ruim tien jaar aanmodderen alleen succesvol vanwege een verplichtstelling en voor de accountant uiteindelijk alleen techniek onder de motor- kap. Het begon allemaal zo veelbelovend rond 2005,

maar vandaag de dag is het nog steeds niet optimaal in gebruik.

Een onzekere factor is de bemoeienis van onze overheid bij bepaalde ontwikkelingen. Jaren geleden werd XBRL/SBR tot een politiek vehikel verheven onder het motto van een enorme lastenvermindering voor het bedrijfsleven, mede te regelen door accountants- en administratiekantoren. Deze kantoren hebben wel de rekening ontvangen om SBR te implementeren in hun software, maar tot lastenvermindering is het niet echt gekomen. Voor elektronisch factureren lijkt UBL nu voor een goede doorbraak te zorgen. De Rijksoverheid deed hier een duit in het zakje door elektronisch factureren aan de Rijksoverheid verplicht te stellen, maar dan wel uiteindelijk in de afwijkende variant UBL-OHNL. Oftewel een eigen (rijks)overheidsvariant, in plaats van de standaard UBL die door inmiddels zo'n honderd softwareleveranciers is ingebouwd. Het is een onzekere factor met welke ontwikkelingen de overheid zich komende jaren nog meer gaat bemoeien en daar haar stempel op drukt.

In de vorige uitgave van dit Accountantsmagazine is API (Application Programming Interface) al ter sprake geweest als techniek onder de motorpak van software-systemen om 'real-time' gegevens uit te wisselen. Ook API's kunnen we scharen onder de paraplu van robotic accounting. Er ontstaat als het ware een compleet netwerk van (robot)computers die real-time met elkaar gegevens uitwisselen en geprogrammeerd de juiste beslissingen nemen. Hebben we straks naast de zelfrijdende auto ook een zelfwerkend accountantskantoor, zonder dat u of ik daar nog aanwezig hoeven zijn.

Gerard Bottemanne is initiatiefnemer van www.softwarepakketten.nl en www.ictaccountancy.nl.

Accountants op maat verzekerd via Novak en Aon

Novak en Aon hebben voor de accountantsbranche een aantrekkelijk verzekeringspakket samengesteld. Door de sterke onderhandelingspositie en deskundigheid van Aon kunt u, als Novak-lid, profiteren van scherpe premies, uitstekende dekkingen en goede service.

WIJ BIEDEN U DE VOLGENDE ZAKELIJKE VERZEKERINGEN:

Aansprakelijkheid

- Beroeps-/Bedrijfsaansprakelijkheid

Rechtsbijstand

- Rechtsbijstand

Verkeer en vervoer

- SVI-plus
- Auto

Kantorenpakket

- Inventaris
- Computer
- Glas
- Bedrijfsschade
- Gebouwen
- Huurdersbelang
- Milieuschade
- Zakenreis

Zorg en inkomen

- Arbeidsongeschiktheid
- Ziekteverzuim
- Arbodienstverlening
- WIA
- WGA-ERD
- Ongevallen
- Zorgverzekering
- Carrière Stop Polis

Overig

- Besparingsonderzoeken
- Cyberisico

Meer informatie en afsluiten van de verzekeringen via novakverzekeringen.nl

SnelStart heeft een slimme manier van werken voor uw kantoor! Wat dacht u van moeiteeloos nieuwe klanten toevoegen en vervolgens **gemakkelijk online samenwerken**? Uw klanten uploaden bonnetjes via hun smartphone en versturen facturen eenvoudig met hun tablet. En u? U kunt alles bieden om bedrijven te laten bloeien: **boekhouden, inzicht geven en adviseren**.

www.snelstart.nl/samenop

Makkelijk online samenwerken

0222 36 30 60 | [f](https://www.facebook.com/snelstart) [in](https://www.linkedin.com/company/snelstart)

Belastingrente betalen bij inkomstenbelasting

Belastingrente is een vergoeding van gemiste rente. Als de Belastingdienst van een belastingplichtige geld tegoed heeft, dan moet daarover rente worden betaald. Omgekeerd geldt dat de Belastingdienst in sommige gevallen ook rente moeten vergoeden bij belastingteruggaven. De Belastingdienst berekent de belastingrente bij het vaststellen van de belastingaanslag.

Felix Peppelenbosch

Het gaat te ver om te zeggen dat het systeem van de belastingrente helder en overzichtelijk is. Niettemin is het voor de aangiftepraktijk belangrijk om te kunnen controleren of de Belastingdienst de belastingrente voor uw klanten juist berekent. In deze bijdrage wordt een aantal voorbeelden gegeven over de werking van de belastingrente.

Als de aangifte inkomstenbelasting 2016 voor 1 mei 2017 wordt ingediend is geen belastingrente verschuldigd. Alleen als de Belastingdienst afwijkt van de aangifte kan het zijn dat toch belastingrente moet worden betaald. Ondernemers die met een gebroken boekjaar werken, moeten aangifte doen binnen drie maanden na afloop van het boekjaar.

Later aangifte doen of wordt van de aangifte afgeweken?

Belastingrente is verschuldigd als de aanslag wordt opgelegd na 1 juli 2017. De rente wordt berekend over het verschuldigde belastingbedrag. De belastingrente wordt berekend over een periode van 1 juli tot zes weken na de datum op de aanslag.

Doet de Belastingdienst er langer dan drie maanden over om een aanslag op te leggen en wordt niet afgeweken van de ingediende aangifte? Dan beperkt de Belastingdienst de periode waarover belastingrente wordt berekend tot negentien weken: drie maanden om een aanslag op te leggen, en zes weken voor de betaaltermijn van die aanslag.

Voor ondernemers geldt het volgende: bij een gebroken boekjaar berekent de Belastingdienst de belastingrente vanaf de zevende maand na het boekjaar tot

zes weken na de datum op de aanslag.

Navorderingsaanslag

Is al een definitieve aanslag 2016 ontvangen en ziet de Belastingdienst nieuwe feiten waardoor de aanslag moeten worden gewijzigd? Dan kan een navorderingsaanslag worden opgelegd. Bij zo'n aanslag loopt de berekeningsperiode van 1 juli 2017 tot één maand na de datum op de aanslag.

Voorbeelden belastingrente

Voorbeeld 1

Wim Jansen doet aangifte vóór 1 mei 2017 en de Belastingdienst neemt de gegevens over zonder wijzigingen. Wim heeft op 5 april 2017 aangifte gedaan over 2016. Hij krijgt een aanslag voor een te betalen bedrag. De datum van de aanslag is 1 december 2017. Voor deze aanslag heeft de Belastingdienst de gegevens uit de aangifte zonder wijzigingen overgenomen.

Wim hoeft geen belastingrente te betalen, want hij heeft vóór 1 mei 2017 aangifte gedaan.

Voorbeeld 2

Jan de Vries doet op 3 mei 2017 aangifte over 2016. Hij krijgt een aanslag met een te betalen bedrag. De datum van de aanslag is 1 december 2017.

Jan betaalt belastingrente over het bedrag van de aanslag, want hij heeft de aangifte na 1 mei 2017 ingediend en de Belastingdienst heeft de aanslag na 1 juli 2017 opgelegd.

De Belastingdienst berekent rente vanaf 1 juli 2017. Als de Belastingdienst de gegevens uit de aangifte overneemt, beperkt de Belastingdienst de periode waarover rente wordt berekend tot negentien weken na ontvangst van de aangifte. Dat is hier het geval. Daarom wordt de belastingrente berekend over de periode van 1 juli 2017 tot en met 13 september 2017.

Stel, Jan ontvangt een te betalen aanslag van € 250. De Belastingdienst rekt rente van 1 juli 2017 tot en met 13 september 2017. Dat is twee maanden en dertien dagen, bij elkaar 73 dagen (elke maand krijgt dertig dagen).

Jan betaalt aan rente:
 $73/360 \times 4\% \times € 250 = € 2$.
 (De Belastingdienst rondt de uitkomst van de rekensom af naar beneden op hele euro's.)

Voorbeeld 3

Ronald van Veen doet aangifte vóór 1 mei 2017 en de Belastingdienst kijkt af van zijn gegevens. Ronald doet op 10 april 2017 aangifte over 2016. De Belastingdienst verbetert het inkomen uit de aangifte. Dat doet de Belastingdienst overigens alleen nadat Ronald daarover is geïnformeerd. Met dit nieuwe inkomen krijgt Ronald een aanslag met een te betalen bedrag. De datum van de aanslag is 9 december 2017.

Ronald betaalt belastingrente over het bedrag van de aanslag, omdat de Belastingdienst is afgeweken van de

gegevens uit zijn aangifte. De Belastingdienst berekent rente vanaf 1 juli 2017. Omdat de Belastingdienst is afgeweken van de aangifte van Ronald, eindigt de periode niet negentien weken na de aangifte, maar zes weken na de datum die op de aanslag staat. De Belastingdienst berekent de belastingrente dus over de periode van 1 juli 2017 tot en met 20 januari 2018.

Stel, Ronald ontvangt een te betalen aanslag van € 2.500.

De Belastingdienst rekt rente van 1 juli 2017 tot en met 20 januari 2018. Dat zijn zes maanden en twintig dagen, bij elkaar tweehonderd dagen (elkemaand krijgt dertig dagen).

Ronald betaalt aan rente:
 $200/360 \times 4\% \times € 2.500 = € 55$.

De Belastingdienst rondt de uitkomst van de rekensom af naar beneden op hele euro's. Het actuele rentepercentage bedraagt 4% voor de inkomstenbelasting, maar 8% voor de vennootschapsbelasting.

Wettelijke regeling belastingrente

De relevante wetsartikelen over de belastingrente zijn opgenomen in de artikelen 30f tot en met 30j van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). Tegen de belastingrente kan bezwaar en beroep worden ingesteld.

Felix Peppelenbosch is mede-eigenaar van Fiscanet. Fiscanet verzorgt dagelijks fiscale nieuwsvoorziening.

Kengetallen bijeenkomst

Op donderdag 1 juni organiseren Full • Finance Consultants, Novak en ABN AMRO weer de Kengetallenbijeenkomst voor de accountancy.

Thema

“Keuzes maken, juist nu!”

Datum

Donderdag 1 juni 2017

Locatie

Auditorium van
ABN AMRO Amsterdam
Gustav Mahlerlaan 10
Amsterdam

Programma

15.00 uur	Opening door dagvoorzitter drs. Han Mesters (ABN AMRO)
15.20 uur	Drs. Marcel Maassen (Full • Finance Consultants)
praat u bij over de ontwikkelingen en de vooruitzichten in en rond de accountancybranche.
15.50 uur	Jan van Spronsen (Visser & Visser)
gaat in op de vraag hoe er in de accountancy beter kan worden gewerkt met de al aanwezige proces- en ICT-mogelijkheden.
16.20 uur	Pauze
16.50 uur	Wim Huurman (Pilatusdam Mens & Organisatie)
vertelt over de schaarste op de personeelsmarkt. Investeer nu in uw huidige personeel en bepaal welke zaken van belang zijn bij het aantrekken van nieuw personeel.
17.20 uur	Gregor Kruijssen RA CISA (New Vision)
licht de keuzes van zijn kantoor, allround financieel dienstverlener met AFM-controlevergunning, toe.
17.50 uur	Afsluitende vragenronde en bijpraatborrel

Meld u nu aan op
www.kengetallenmiddag.nl

Organisatoren van de Kengetallenbijeenkomst:

